

Ik hou van de zachte melancholie
van het moment van net niet volle glorie

Frida Derksema (2009)

*‘Wat er in de werkelijkheid gebeurt, is veel te geladen.
Ik ben een expert geworden in selecteren en weglaten.
Mijn theorie is namelijk,’ lachte ze,
‘dat het veel meer op de leemten, op de leegte
aankomt dan op andere dingen.’¹*

Het fotografisch werk van Frida Derksema bestaat uit een verzameling van beelden. Met haar beelden wijst ze op het bestaan van allerlei kleine verhalen in het alledaagse leven. Ze laten zien dat er overal verhalen zijn, maar dat die vaak verscholen liggen. Ze signaleert dat er werelden zijn die niet direct opvallen, toont het bestaan ervan, wijst op de verborgen aard ervan en laat in het midden of het verhaal ook verteld moet worden. De foto's tonen daarmee niet hoe het afloopt, maar hebben een open einde.

Uit alle foto's spreekt een zekere mate van dubbelheid. Niet alleen figuurlijk, maar vaak ook letterlijk (zoals bijvoorbeeld bij de foto's van ramen waar ook een weerspiegeling in te zien is en de zogenaamde 'tromp l'oeil'foto's waarbij pogingen zichtbaar worden die zijn gedaan om de werkelijkheid te verfraaien).

Het woord 'moment' uit de zin 'ik hou van de zachte melancholie van het moment van net niet volle glorie' maakt duidelijk dat één enkel ogenblik fotografisch wordt vastgelegd. Een ogenblik dat onderdeel is van een reeks van gebeurtenissen. De woorden 'net niet volle glorie' veronderstellen de mogelijkheid van volle glorie. Het getoonde moment bevindt zich net voor of net na de volle glorie. De voorafgaande of volgende gebeurtenissen zijn niet gefotografeerd en gedoemd tot vergetelheid.

Het is echter ook mogelijk dat de volle glorie wel nagestreefd werd, maar nooit bereikt wordt. Dat juist dit 'net niet' moment is vastgelegd, daarin ligt de melancholie.

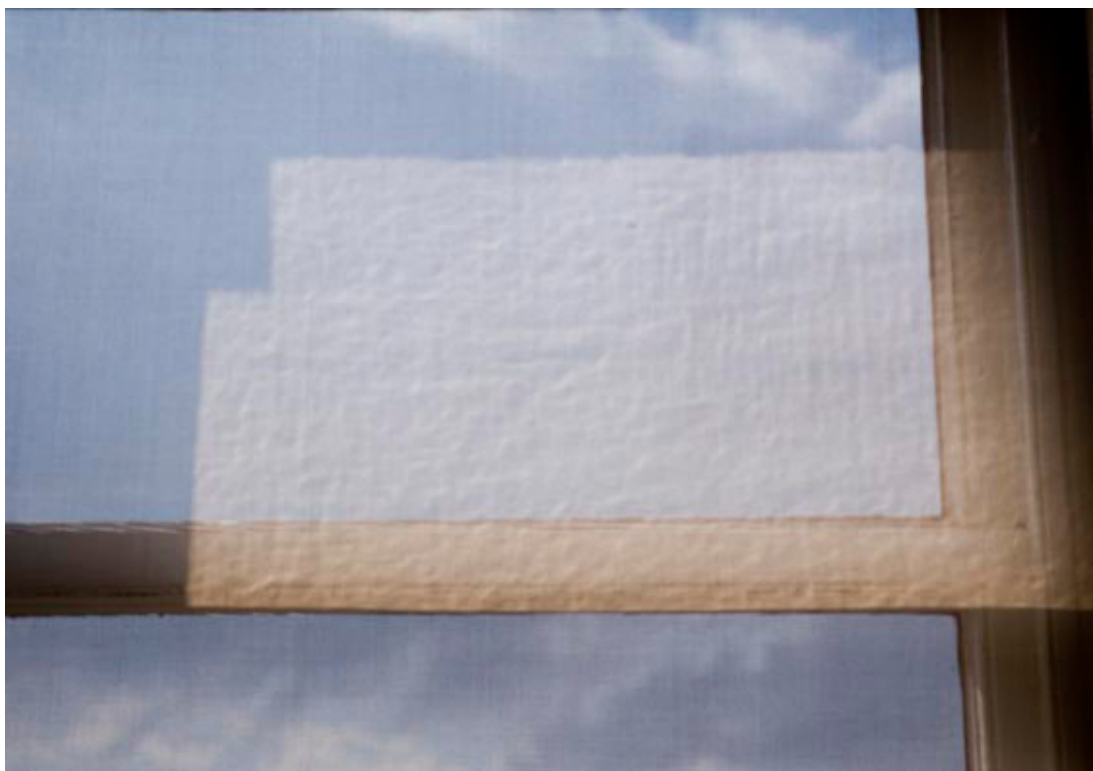

Ik zou willen dat er plekken bestonden die blijvend waren, onbeweeglijk, onaantastbaar, onaangeraakt en haast niet aan te raken, onveranderlijk en geworteld; plekken die konden dienen als referentie, als vertrekpunt, als bron.

Zulke plekken bestaan niet, en omdat ze niet bestaan wordt de ruimte een vraag, houdt de ruimte op vanzelfsprekend te zijn, onderdeel te zijn van het lichaam, eigen te zijn.

De ruimte is een twijfel: iets wat ik aan één stuk door moet afbakenen en aanwijzen; iets wat nooit van mij is, wat voor mij nooit een gegevenheid is, wat ik moet veroveren.²

Van oudsher gebeuren binnenshuis (maar ook in je eigen gedachten) de dingen die voor de buitenwereld verborgen moeten blijven. Achter de deuren is de plek waar huiselijk geluk of -geweld zich afspeelt. De foto's leggen nadruk op de scheiding tussen privé en publiek, binnenwereld versus buitenwereld. Ze maken het bestaan van eigen wereld, de kwetsbaarheid en de eenzaamheid, waar een buitenstaander geen toegang tot heeft, invoelbaar.

We zitten altijd in gevangen in ons eigen hoofd. Het is de onmogelijkheid om samen te vallen met de omgeving. Maar daarnaast is er ook de onmogelijkheid om ons volledig te onttrekken aan de buitenwereld. In de beelden worden de pogingen tot het onttrekken aan de buitenwereld zichtbaar in vluchtwegen, schuilplaatsen en kleine geconstrueerde wereldjes.

De foto's willen niet direct alles weggeven. Ze leggen de nadruk op de ontoegankelijkheid of de onvolledige toegankelijkheid. De toeschouwer krijgt de ruimte om eigen interpretaties, herinneringen of fantasieën te hebben om het verhaal af te maken.

Lieve A.

Vermijd de onwelvoeglijke verbindingen in Hema en doe wat moeite voor de zijstraten van zijstraten. Als het meezit kun je daar in alle rust je studie naar de menselijke maat voortzetten en verdiepen.

Herinner je je nog die dierenwinkel hier in de buurt?

Jij hebt daar ooit een goudvis aangekocht. Johnny. Je kreeg hem in een plastic zak gevuld met leidingwater mee en ik moest voor je uit lopen om mogelijke botsingen met voorbijgangers op te vangen.

Johnny. Je droeg hem naar huis als een lampion.

*Elke keer als ik daar langs kom schiet dat dwaze zinnetje weer door mijn hoofd:
"Het alleen op de wereld zijn is onze plicht".³*

Toelichting en eindnoten

De hier getoonde foto's zijn slechts een gedeelte van de bestaande fotoverzameling. Een verzameling die nooit volledig is. Het laten zien hiervan blijft een momentopname.

De verklarende tekst bestaat uit fragmenten uit het essay dat Marlies Oud (1985, Cultuurwetenschapper) heeft geschreven naar aanleiding van het fotowerk van Frida Derksema.

De schuingedrukte teksten zijn afkomstig van het weblog dat voor de opleiding Fotografie aan de Academie voor Kunst en Vormgeving St. Joost werd bijgehouden, maar al gauw zijn eigen vorm kreeg. In het weblog worden geciteerde tekst en eigen beeld afgewisseld.

www.fridaderksema.nl

www.tijdelijkweblog.blogspot.com

¹ Pascal Mercier (2007), 'Perlmann's zwijgen', pag. 174

² George Perec (1974), Ruimten rondom, p. 110

³ Nicolette Smabers (1991), 'Ontsnappingen', pag. onbekend

